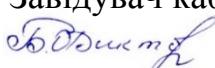

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Факультет мистецтв
Кафедра хореографії та художньої культури

**Програма кваліфікаційного комплексного іспиту:
«Хореографічне мистецтво з методикою викладання»
(для студентів денної та заочної форм навчання)**

Галузь знань: 02 Культура
Спеціальність: 024 Хореографія
Освітньо-професійна програма: Хореографія
Освітній ступінь: Бакалавр

ОБГОВОРЕННО
на засіданні кафедри хореографії та художньої культури
Протокол № 15 від 29.06.2023 р.
Завідувач кафедри хореографії та художньої культури
 к.п.н., О.В. Бикова

СХВАЛЕНО
Науково-методичною комісією факультету мистецтв
Протокол №1 від 24.08.2023 р.
Голова комісії
 А.М. Король

2023-2024 навчальний рік

Протокол державного екзамену для випускників спеціальності 024 Хореографія (денна та заочна форма навчання, ОС «Бакалавр»). – Умань: 2023. – 16 с.

Розробники:

кандидат педагогічних наук Бикова О.В.

Кандидат педагогічних наук, доцент Заєць С.С.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестація здобувачів вищої освіти – бакалаврів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», державних та галузевих стандартів освіти, стандартів освітньої діяльності і стандартів вищої освіти, інших нормативних актів України з питань освіти, Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (протокол № 6 від 23 листопада 2021°р.); Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в УДПУ імені Павла Тичини (протокол № 6 від 24 листопада 2020°р.); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (протокол № 4 від 25 жовтня 2022°р.); Положення про європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (протокол № 13 від 30 червня 2015°р.).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Кваліфікаційний іспит «Хореографічне мистецтво з методикою викладання» має на меті визначити рівень професійної підготовки здобувачів вищої освіти ОС бакалавр спеціальності 024 Хореографія.

Екзамен складається з двох частин: 1) теоретичний блок (демонстрація теоретичних знань з фахових дисциплін); 2) практичний блок (демонстрація авторської хореографічної композиції (класичний, народно-сценічний, сучасний, спортивний бальний танець).

Питання, винесені на екзамен, охоплюють матеріал фахової підготовки і відповідають змісту ОП Хореографія. На кваліфікаційний іспит пропонуються питання, які забезпечують можливість об'єктивно оцінити готовність випускників університету до професійної діяльності.

Практичне завдання демонструє рівень виконавської майстерності здобувача вищої освіти та його балетмейстерських умінь.

При складанні кваліфікаційного іспиту із хореографічного мистецтва і методики його навчання студенти повинні демонструвати володіння компетентностями та *ПРН*:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі хореографічно-педагогічної освіти, або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та ЗК 3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на бакалаврському рівні.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 12. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Здатність працювати в міжнародному контексті з повагою до різноманітності та мультикультурності.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 16. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК17. З'ясування чинників впливу на формування української національної культури. Здатність аналізувати розвиток української культури на всіх етапах національного державотворення.

ЗК18. Знання традицій, звичаїв, обрядів українського народу. Усвідомлення взаємин між людьми, цінностей духовної культури окремої людини і цілого народу загалом.

ФК 1. Здатність застосовувати сучасні методи й навчальні технології в освітніх закладах.

ФК 2. Здатність вивчати вікові особливості засвоєння учнями / вихованцями навчальної інформації та виявлення рухової активності з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного та творчого процесу у загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладах, культурно-освітніх закладах, танцювальних гуртках та хореографічних студіях.

ФК 3. Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання з методики та основ хореографічного мистецтва, спрямованих на розвиток індивідуальних творчих здібностей учнів / вихованців, з урахуванням їхніх вікових особливостей.

ФК4. Здатність формувати в учнів / вихованців предметні компетентності.

ФК 5. Здатність застосовувати комплекс стимулів для заохочення і розвитку творчого потенціалу учнів / вихованців.

ФК6. Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів професійного самовизначення учнів.

ФК 7. Здатність організувати комунікацію учнів і вихованців, створювати рівноправну, справедливу і доброзичливу атмосферу, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їхніх соціально-культурно-економічних особливостей.

ФК 8. Здатність орієнтуватися у психолого-педагогічних засадах художньо-естетичного розвитку дітей та молоді засобами хореографічного мистецтва.

ФК 9. Усвідомлення художньо-виховного, здоров'язберігального, національно-світоглядного, творчо-розвивального потенціалу мистецтва танцю для дітей та молоді.

ФК 10. Здатність враховувати психофізіологічні та анатомічні характеристиках дитини у процесі занять хореографією.

ФК 11. Здатність застосовувати вербальний коментар щодо виконання вправ та екзерсисів у лаконічній та доступній для школярів формі.

ФК 12. Здатність до розроблення навчально-методичних матеріалів для проведення занять хореографії.

ФК 13. Вільне володіння хореографічною лексикою.

ФК 14. Здатність екстраполювати національні, етнічні, регіональні соціокультурні цінності та традиції в освітнє середовище засобами хореографічного мистецтва; прагнення до збереження національної культури; здатність застосувати знання у практичних ситуаціях; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Володіти практичними способами пошуку наукової та професійної інформації з використанням сучасних технологій; здатність розробляти та управляти проектами.

ФК 15. Демонстрування власної хореографічно-виконавської та художньо-педагогічної культури.

ФК 16. Здатність використовувати когнітивно-пізнавальну активність, творчо-пошукові дії в процесі роботи над хореографічними постановами та їх сценічним оформленням.

ФК 17. Уміння діагностувати й корегувати власну професійну діяльність (хореографічно-виконавську, композиційну, педагогічну), оцінювати педагогічний досвід у галузі викладання хореографічних дисциплін з метою професійного самовдосконалення й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

ФК 18. Здатність аналізувати й інтерпретувати хореографічно-творчі процеси, зіставляти художню інформацію, порівнювати лексику, художні засоби розкриття образу.

ФК 19. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми.

ПРН 1. Виконання завдань та обов'язків відповідного рівня фахової діяльності.

ПРН 2. Здатність працювати з науково-методичними джерелами та мультимедійними технологіями, обробляти, та застосовувати в освітній діяльності відповідний музичний супровід

ПРН 3. Застосування елементів теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРН 4. Володіння державною мовою, основами професійної культури та акторською майстерністю.

ПРН 5. Здатність аналізувати історичні етапи становлення хореографічного мистецтва, розрізняти хореографічні напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутністними характеристиками.

ПРН 6. Використання гуманістичного (художньо-виховного, здоров'яберігального, національно-світоглядного, творчо-розвивального) потенціалу українського танцювального мистецтва у формуванні ціннісної сфери юного покоління громадян України.

ПРН 7. Здатність до створення хореографічних композицій та сценічних постановок.

ПРН 8. Володіння професійно-практичними навичками навчання хореографічних дисциплін, здатність скеровувати танцювальну та ритмічно-рухову діяльність учнів, співвідносити психофізіологічні та анатомічні характеристики дитини із методикою проведення занять хореографії.

ПРН 9. Застосування сучасних методик і технологій (зокрема мультимедійних) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних закладах освіти.

ПРН 10. Удосконалення й підвищення власного компетентнісного рівня, уміння працювати з дітьми з особливими потребами, володіння основами логоритмічної та хореотерапевтичної діяльності.

ПРН 11. Володіння методами й методиками діагностування творчих досягнень учнів у сфері хореографії.

ПРН 12. Демонстрація власної хореографічно-виконавської та художньо-педагогічної культури.

ПРН 13. Здатність дотримуватись етичних норм у формуванні комунікаційних стратегій із колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками.

ПРН 14. Організація співпраці учнів/вихованців на заняттях хореографії та у дитячому танцювальному колективі.

ПРН 15. Здатність керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН 16. Здатність до ефективного спілкування в колективі, науково - навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; володіння засобами невербальної комунікації, хореографічною лексикою.

ПРН 17. Здатність навчатися впродовж життя, удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН 18. Здатність аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.

ПРН 19. Здатність організовувати, аналізувати, критично оцінювати, відповідально ставитися до результатів власної професійної діяльності.

ПРН 20. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

ПРН 21. Здатність діагностувати й корегувати власну професійну діяльність (хореографічно-виконавську, постановочно-композиційну, педагогічну), оцінювати педагогічний досвід у галузі викладання хореографічних дисциплін з метою професійного самовдосконалення й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

ПРН 22. Здатність до сценічного оформлення хореографічних постановок; виховання професійної культури на основі грунтовних знань з історії костюма.

ПРН 23. Здатність аналізувати історичні та культурні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку.

ПРН 24. Володіння знаннями в галузі лексикології, граматики та стилістики української мови за професійним спрямуванням.

ПРН 25. Володіння навичками аналізу та інтерпретації духовних та суспільних явищ і процесів.

ПРН 26. Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні і соціальні події, явища з використанням наявних засобів інформації.

ПРН 27. Здатність кваліфіковано використовувати іноземну мову як засіб спілкування у різних сferах діяльності із врахуванням соціокультурних норм та для здійснення професійних функцій.

ПРН 28. Використання здобутої системи знань в галузі гуманітарних і професійно-орієнтованих дисциплін для забезпечення комунікації іноземною мовою.

ПРН 29. Володіння знаннями з основних галузей українознавства, його методів та функцій.

ПРН 30. Володіння знаннями з української та світової культури для здійснення наукових та соціально-культурних проектів.

ПРН 31. Здатність аналізувати та оцінювати твори театрального, кінематографічного мистецтва; висловлювати особистісне ставлення до явищ театрального та екранного мистецтва.

ПРН 32. Вміння оперувати основними теоретичними поняттями педагогіки та системно їх використовувати, проводити навчально-виховну роботу, застосовувати комплекс ефективних форм і методів навчання та виховання, забезпечувати фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток школярів, займатися самоосвітою, проводити педагогічні дослідження, виявляти творчість у педагогічній діяльності.

ПРН 33. Вміння здійснювати психологічну характеристику особистості; визначати типи та індивідуальні властивості особистості; проводити дослідження психічних явищ за допомогою різноманітних діагностичних методик; застосовувати базові психологічні знання для організації діяльності та спілкування дітей різних вікових груп; засоби і прийоми психологічного впливу на дітей в ході їх діяльності та спілкування.

ПРН 34. Володіння фундаментальною та спеціальною інформацією в галузі народознавства та хореографічного фольклору; вміння аналізувати генезис хореографічного фольклору, виявляти особливості фольклорно-етнографічного хореографічного мистецтва; знати регіональні особливості фольклорних хореографічних традицій; аналізувати сучасний стан танцювального фольклору та володіти методикою збереження і засобами популяризації танцювального фольклору.

ПРН 35. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми.

ПРН 36. Вміння аналізувати історію виникнення одягу та костюму, характеризувати особливості національних костюмів світу та регіональні особливості українського народного костюму, підбирати костюми залежно від художнього образу, змісту та жанру твору, регіональних особливостей, епохи

та віку виконавців, створювати ескізи та елементи сценічних костюмів, декорацій, бутафорію, реквізит.

ПРН 37. Володіння знаннями та методами викладання теорії та методики класичного танцю; здатність до розроблення навчально-методичних матеріалів для проведення занять класичного танцю.

ПРН 38. Володіння знаннями з історії бального танцю, методикою виконання основних фігур бальних танців європейської та латиноамериканської програм, вміння використовувати набуті знання на практиці.

ПРН 39. Володіння дидактичними й методичними зasadами викладання українського народного танцю; здатність розрізняти музичні та регіонально - танцювальні відмінності українського народного танцю, створювати танцювальні етюди та композиції в характері українського народного танцю.

ПРН 40 Володіння дидактичними й методичними зasadами викладання народно-сценічного танцю; здатність розрізняти відмінності танцювальної лексики народів світу, стилізувати хореографічний фольклор, інтерпретувати національне вбрання відповідно до сучасних тенденцій.

ПРН 41. Уміння відстоювати моральні принципи, усвідомлювати значення категорій краси, художньо-мистецької творчості у професійній практиці.

ПРН 42. Володіння знаннями та методами викладання теорії та методики сучасного танцю, танцювальною лексикою різних стилів і напрямків сучасного хореографічного мистецтва.

ПРН 43. Володіння знаннями з теорії та методики організації масових хореографічних заходів, акторської майстерності та режисури, сценарної роботи, сценічного руху та мистецтва гриму.

ПРН 44. Володіння методикою вивчення та виконання елементів класичного, сучасного, народно-сценічного та українського народного танців; злагоджено працювати в ансамблі під час виконання колективних завдань.

ПРН 45. Володіння знаннями з розвитку рухових здібностей та володіння методикою виконання різноманітних гімнастичних та акробатичних вправ, технікою виконання віртуозних рухів.

ПРН 46. Здатність організовувати виховну та творчу діяльність у хореографічному колективі, враховувати закономірності розвитку дитячого хореографічного колективу; аналізувати та інтерпретувати навчальні програми з хореографії; володіння методикою роботи з хореографічним колективом.

ПРН 47. Здатність аналізувати історію виникнення системи музично-ритмічного виховання; здатність емоційного відгуку на музику, створення особливої установки на її сприйняття; здатність підбирати вправи і ритмічні рухи для створення комбінації з урахуванням особливостей розвитку особистості.

ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ (основні питання з навчальних дисциплін)

1. Класифікація та характеристика українських народних танців.
2. Співпраця балетмейстера з композитором.

3. Зародження та розвиток світового хореографічного мистецтва.
4. Витоки народного хореографічного мистецтва
5. Музика в хореографічному творі
6. Порядок побудови класичного екзерсису.
7. Робота балетмейстера з художником.
8. Розкрийте історію становлення системи класичного танцю та роль видатних діячів хореографічного мистецтва в її розвитку.
9. Розвиток українського танцю в історичному контексті
10. Мистецтво і його роль в житті суспільства.
11. Розкрийте структуру, зміст та основні принципи побудови уроку класичного танцю, вимоги до його музичного оформлення.
12. Білоруське народне хореографічне мистецтво.
13. Балетмейстер та сфера його творчої діяльності.
14. Визначте основні функції класичного екзерсису. Назвіть основні види вправ, охарактеризуйте їх.
15. Зразки хореографічної спадщини в України.
16. Пантоміма та дійовий танець.
17. Провідні балетмейстери України.
18. Засновники системи викладання народно-сценічного танцю.
19. Завдання та зміст курсу «Мистецтво балетмейстера».
20. Найвідоміші балетні спектаклі.
21. Ігрова діяльність на уроці хореографії.
22. Хореографія як вид мистецтва.
23. Розкрийте основні етапи роботи над постановкою тулуба, рук та ніг у класичному танці.
24. Грузинське народне хореографічне мистецтво.
25. Хореографічна композиція та її структура.
26. Розкрийте значення, назвіть основні методичні принципи та послідовність вивчення вправ класичного екзерсису обличчям до опори.
27. Організація дитячого хореографічного фестивалю.
28. Драматургічна побудова хореографічного твору.
29. Найвідоміші танцівники класичного танцю.
30. Регіональні особливості українського народного танцю.
31. Хореографічна імпровізація.
32. Охарактеризуйте вправи групи «battement». Назвіть основні види та розкрийте методику їх виконання.
33. Молдавське народне хореографічне мистецтво.
34. Робота балетмейстера в колективі художньої самодіяльності.
35. Охарактеризуйте вправи групи «rond de jambe». Назвіть основні види та розкрийте методику їх виконання.
36. Методика організації хореографічного гуртка.
37. Лібрето хореографічного твору.
38. Розкрийте значення adagio в загальній системі класичних вправ і рухів. Назвіть основні принципи побудови означеної танцюальної форми.
39. Охарактеризуйте український національний костюм.

40. Ідейно-тематична єдність хореографічного твору.
41. Розкрийте значення allegro як частини уроку класичного танцю. Назвіть основні вимоги до стрибків, їх класифікацію. Розкрийте методику виконання та навчання (на прикладі 2-3 стрибків).
42. Вплив хореографічної діяльності на розвиток дитини.
43. Професійні та аматорські колективи, їх характеристика.
44. Провідні балетмейстери класичного хореографічного мистецтва.
45. Музичний супровід уроку народно-сценічного танцю.
46. Образне рішення хореографічного твору.
47. Розкрийте значення правильної постановки рук в класичному танці.
Охарактеризуйте та продемонструйте основні види port de bras.
48. Хореографічна лексика українського народного танцю.
49. Дійовий танець та балетна пантоміма
50. Охарактеризуйте основні пози класичного танцю, розкрийте методику їх вивчення та виконання.
51. Вимоги до особистості керівника хореографічного гуртка.
52. Основні напрями хореографічного мистецтва
53. Розкрийте значення поворотів та обертів в системі класичного танцю.
Розкрийте методику виконання та навчання (на прикладі 1 -2 видів обертів).
54. Угорське народне хореографічне мистецтво.
55. Малюнок танцю - складова частина композиції.
56. Танцювальне мистецтво Античності.
57. Народний танець як складова народних обрядів і свят.
58. Постановка танцю за записом.
59. Творча діяльність найвідоміших хореографічних колективів України.
60. Методика відбору дітей для занять хореографією.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(перелік основних джерел, які визначають зміст навчання з дисципліни, підручників, навчальних посібників, інших методичних і дидактичних матеріалів)

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮ

1. Авраменко В.К. Українські національні танки: Музика і стрій. Вінніпег, 1946
2. Василенко К.Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. З-тє вид. К.: Мистецтво, 1996. 496 с.
3. Васіна З.О. Український літопис вбрання. Т.1. К.: Мистецтво, 2003. 250 с.
4. Васіна З.О. Український літопис вбрання. Т.2. К.: Мистецтво, 2003. 448 с.
5. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. К.: Мистецтво, 2008. 150 с.
6. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Бойківські і Лемківські танці. Кн. 2. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2008. 319 с.

7. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Гуцульські танці. Кн. 1. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2008. 608 с.
8. Годовський В.М., Маркевич Л.А. Народне танцювальне мистецтво України. Частина 1. Західний регіон. Рівне, РДГУ, 2003. 32 с.
9. Годовський В.М. Танці Полісся. Рівне, 2002. 114 с.
10. Гуменюк А. І. Українські народні танці. К.: Наукова думка, 1969. 418 с.
11. Гуркіна Г. О., Сердюк О. В. Традиції та звичаї українців. Х.: Торсінг плюс, 2008. 97 с.: іл.
12. Зайцев Є.В. Основи народно-сценічного танцю. Вінниця: Нова книга, 2009. 413 с.
13. Зубатов С.Л. Основи викладання українського народно-сценічного танцю. К.: ППК ПК, 1995. 133 с
14. Косміна О.Ю. Традиційне вбрання українців. К.: Балтія-друк, 2008. 157с.
15. Колосок О.П. Пошуки образного рішення хореографічної композиції. К.: НАУ, 1997. 18 с.
16. Лопухов А.В., Ширяев А.В, Бочарев А.И. Основы характерного танца. СПб; М.; Краснодар: Лань: Планета музыки, 2010. 343 с.
17. Марко Ю.М. Хореографічний фольклор східного регіону Чернівецького регіону. Чернівці: Друк Арт, 2009. 104 с.
18. Стельмащук Г.Г. Традиційні головні убори українців. Київ: Наукова думка, 1993, 240 с.
19. Чміль В.А. Танці Запорізького краю в обробці З. Сизоненка. Мелітополь: ООО “Видавничий будинок ММД”, 2005. 340 с.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

1. Зайцев Є.В. Основи народно-сценічного танцю. Вінниця: Нова книга, 2009. 413 с.
2. Зеленчук В.С. Молдавский национальный костюм. Кишинев: Тимпул, 1985. 143 с. ил.
3. Камін В.О Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка. К.: ДАККіМ, 2008, 151 с.
4. Каминская Н.М. История костюма. М.: ЛЕГКАЯ ИНДУСТРИЯ, 1977. 128 с.
5. Колногузенко Б.М. Види мистецтва та хореографії. Х.: ХДАК, 2009. 140 с.
6. Колногузенко Б.М. Сольний танець. Х.: ХГАК, 2006. 28 с.
7. Литвиненко В.А. Зразки народної хореографії. К.: Альтерпрес, 2008. 467 с.
8. Лопухов А. В., Ширяев А. В, Бочарев А. И.Основы характерного танца. СПб; М.; Краснодар: Лань: Планета музыки, 2010. 343 с.

ІСТОРІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

1. Видатні майстри хореографічного мистецтва : Біогр. довід. / Н. М.Корисько (уклад.). Київ: ДАККМ, 2003. 18 с.
2. Дегтярь Д. Творча діяльність Галини (Анни) Березової: історіографія та джерельна база [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://C:/Users/38096/Downloads/Pkl 2013 29 26.pdf>
3. Дункан А. Танец будущего. Моя жизнь; Шнейдер И. Встречи с Есениным: Воспоминания. К.: Мистецтво, 1989. 349 с.:ил.
4. Загайкевич М. П. Балетна драматургія. Київ: Наук. думка, 1969. 230 с.,нот.
5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ: Наук. думка, 1978. 258 с.
6. Касл К. Балет. М.: ООО АСТРЕЛЬ, 2001. 64 с.
7. Квітка-Основ'яненко Г. Історія українського театру у Харкові. Харків, 964. 448 с.
8. Колногузенко Б.М. Види мистецтва та хореографії. Х.: ХДАК, 2009. 140 с.
9. Матусевич Н. Хореографічне мистецтво. Київ: Мистецтво, 1963. 43 с.
10. Новерр Ж. Ж. Письма о танце. М.-Л. : Academia, 1927. 156 с.
11. Роллан Р. Думки про мистецтво : зб. Київ: Мистецтво, 1977. 351с.
12. Станішевський Ю. Хореографічне мистецтво. Київ: Рад. шк., 1969. 100с.
13. Станішевський Ю. Шляхами створення українського балету. *Українське музикознавство*. Вип. 12. 1977. С. 39-40.
14. Станішевський Ю. О. Балетний театр Радянської України 1925-1985. Шляхи і проблеми розвитку. Київ: Муз. Україна, 1986. 237 с.
15. Станішевський Ю. О. Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Шевченка : історія і сучасність. Київ: Муз. Україна, 2002. 734 с.
16. Станішевський Ю. О. П. П. Вірський - народний артист СРСР. Київ: Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літ. УРСР, 1962. 46 с.
17. Станішевський Ю. О. Розквіт українського балету Київ: Рад. Україна, 1961. 48 с.
18. Станішевський Ю. О. Український радянський балетний театр. Київ,1975. 202 с.
19. Філософська спрямованість та драматизм творів балетмейстера Бориса Ейфмана [Електронний ресурс] / Режим доступу:https://knowledge.allbest.ru/culture/3c0a65625b2ad78a4c53a88421206d36_0.html
20. Чуприна П. Я. Творча діяльність Національного академічного театру опери та балету України ім. Т. Г. Шевченка в контексті розвитку української художньої культури (1991-2001): дис.канд. мист.: 17.00.01 / Ін-т

мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ, 2005. 192°с.

21. Шариков Д. І. Мистецтвознавча наука хореологія як феномен художньої культури. Філософія балету та онтологія танцю: монографія. Київ :КМУ, 2013. Ч.І. 204 с.: іл.

22. Худеков С. Н. Иллюстрированная история танца. М.: Эксмо, 2009. 288°с.

МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

1. Балет. Энциклопедия / сост. Ю.Н. Григоровича. М., 1981. 623 с.
2. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. 3-те вид. К.: Мистецтво, 1996. 496 с.
3. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. К.: Мистецтво, 1968. 150 с.
4. Гуменюк А. І. Українські народні танці. К.: Наукова думка, 1969. 418 с.
5. Колногузенко Б. М. Хореографічна сюїта: методичні матеріали з курсу Мистецтво балетмейстера. Харк. держ. акад. культури. Х.: ХДАК, 2007. 106 с.
6. Костровицкая В. 100 уроков классического танца. Методическое пособие. Л.: Искусство, 1981. 262 с.
7. Кривохижка А. М. Гармонія танцю: навчально-методичний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Видання 5-е. Кропивницький: Центрально-Українське видавництво, 2018. 118 с.
8. Кривохижка А. М. Мистецтво балетмейстера. Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Умань: Візаві, 2020. 145°с.
9. Кривохижка°А.°М. Легенди Хутора Надія. Довідник з історії українського хореографічного мистецтва. Кіровоград, 2013. 148 с.
10. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 198 с.
11. Лопухов А.В., Ширяев А.В., Бочарев А.И. Основы характерного танца. Л., М.: Искусство, 1939. 187 с.
12. Маринелла Гваттерини. Азбука балета. М.: БММ АО, 2001. 240 с.
13. Месссерер А. Уроки классического танца. СПб.: Лань, 2004. 400 с.
14. Розгорнута хореографічна форма. Навчально-методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера» (на матеріалі творчого проекту «Право на життя: хореографія проти наркоманії та алкоголізму» / уклад. Андрощук Л. М. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2015. 229 с.
15. Станішевський Ю. О. Балетний театр Радянської України, 1925-1985: Шляхи і проблеми розвитку. К.: Муз. Україна, 1986. 240 с.
16. Тараканова А. Нові форми організації хореографічного навчання. *Мистецтво і освіта*. 2002. № 3. С. 38 – 40.

17. Таранцева О.°О. Формування фахових умінь майбутніх учителів хореографії засобами українського народного танцю: автореф. дис... канд. пед. н. 13.00.04. К., 2002. 20 с.
18. Туркевич В. Хореографічне мистецтво України в персоналіях. К.: Інтеграл, 1992. 224 с.
19. Фомин А. С., Фомин Д. А. Феномен Танец в философии образования. *Философия образования*. 2004. № 2 (10). С. 268-276.
20. Хоцяновська Л. Балетна музика українських композиторів та її відображення в хореографії (ІІ половина ХХ ст.). Народознавчі зошити. № 3 (141), 2018. С. 719-725. URL: <http://nz.ethnology.lviv.ua/archiv/2018-3/23.pdf>
21. Цвєткова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: [підручник] / Цвєткова Л.Ю. К.: Альтерпрес, 2010. 324 с.
22. Ярмолович Л. Классический танец: Метод. пособие. Л.: Музыка, 1986. 88 с.

Додаткова література

1. Бежар М. Мгновение в жизни другого. М.: О Союзтеатр, 1989. 287 с.
2. Дункан А.Танец будущего. Моя жизнь; Шнейдер И. Встречи с Есениным: Воспоминания. К.: Мистецтво, 1989. 349 с.:ил.
3. Карсавина Т.П. Театральная улица. Л.: Искусство, 1971. 246 с.
4. Лопухов Ф.В. Шестьдесят лет в балете. М.: Искусство, 1966. 424 с.
5. Львов-Анохин Б.А. Галина Уланова. 2-е изд., доп. М.: Искусство, 1984. 350 с.: ил.
6. Мессерер А. Танец. Мысль. Время. М.: Искусство, 1979. 175 с.
7. Петипа М. Материалы, воспоминания, статьи. Л.: Искусство, 1971. 445 с
8. Плисецкая М.Я. Майя Плисецкая... М.: Новости, 2006. 490, [6] с.: ил., 96 л. ил.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СУЧАСНОГО ТАНЦЮ

1. Колногузенко Б.М. Види мистецтва та хореографії. Х.: ХДАК, 2009. 140 с.
2. Дункан А.Танец будущего. Моя жизнь; Шнейдер И. Встречи с Есениным: Воспоминания. К.: Мистецтво, 1989. 349 с.:ил.
3. Захаров Р. Сочинение танца. М.: Искусство, 1989. 237 с.
4. Колногузенко Б.М. Сольний танець. Х.: ХГАК, 2006. 28 с.
5. Мазель В.Х. Теория и практика движения. СПб.: Композитор, 2010. 200 с.
6. Секрет танца / [сост.: Т.К. Васильева]. СПб.: ТОО “Диамант”; ООО “Золотой век”, 1997. 480 с.

7. Трускиновская Д. Сто великих мастеров балета. М.: Вече, 2010. 431 с.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ

Основна література

1. Цвєткова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. К.: Альтерпрес, 2010. 324 с.

Додаткова література

1. Базарова Н.П Азбука классического танца: учеб. пос. СПб.: Издательство «Лань», 2010. 240 с.
2. Барышникова Т. Азбука хореографии. С-П.: Респект Люкс, 1996. 256 с.: ил.
3. Балет. Энциклопедия. М., 1981. 623 с.
4. Блок Л.Д. Классический танец: история и современность. М.: Искусство, 2009. 380 с.
5. Ваганова А. Основы классического танца. С.-П.: Лань, 2002. 192 с.
6. Волынский А.Л. Книга ликований: азбука классического танца. СПб; М.; Краснодар: Лань: Планета музыки, 2008. 351 с.
7. Костровицкая В.С. Классический танец: слитные движения, руки. СПб; М.; Краснодар: Лань: Планета музыки, 2009. 122 с.
8. Костровицкая В. Школа классического танца. Л.: Искусство, 1968. 262 с.
9. Костровицкая В.С. 100 уроков классического танца: методическое пособие. Л.: Искусство, 1981. 262 с.
10. Мессерер А. Уроки классического танца. СПб.: Лань, 2004. 400 с.
11. Тарасов Н.И. Классический танец. Школа мужского исполнительства: Учебное пособие. 4-е изд., стер. СПб.: Издательство «Лань»; «Издательство ПЛАНЕТА МУЗЫКИ», 2008. 496 с.
12. Чеккетти Г. Полный ученик классического танца. М.: АСТ «АСТРЕЛЬ», 2007. 504 с.

Критерії оцінювання

Оцінку «**відмінно**» (**на 100-90 % відтворений програмний матеріал**) – одержують студенти, які всебічно, систематично і глибоко володіють навчально-програмовим матеріалом передбаченим програмою, засвоїли основну і ознайомлені з додатковою літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка «**відмінно**» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять для професії, яку вони набувають, виявили

творчі здібності при створенні танцювального етюду, володіють високим рівнем виконавської майстерності.

Оцінку «добре» (на 75-89 % відтворений програмний матеріал) – заслуговують студенти, які повністю опанували навчально-програмовий матеріал, успішно відповіли на запитання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. При створенні танцювального етюду використовують власний творчий потенціал, володіють достатнім рівнем виконавської майстерності. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань, умінь з дисциплін хореографічного циклу, володіють компетентностями, передбаченими ОПП Хореографія.

Оцінку «задовільно» (на 60-74 % відтворений програмний матеріал) – заслуговують студенти, які знають основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для використання його у майбутній професії, відповіли на запитання із значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Танцювальний етюд має репродуктивний характер. Студент має посередній рівень виконавської майстерності. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінку «незадовільно» (на 1-59 % відтворений програмний матеріал) – виставляються студентам, які погано оволоділи навчально-програмовим матеріалом, допускають велику кількість помилок при відповідях на запитання, передбачених програмою. Танцювальний етюд не відповідає вимогам щодо створення танцювальних етюдів. Низький рівень виконання танцювального етюду. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не можуть приступити до професійної діяльності після закінчення ЗВО без додаткових знань.